


KALENDARIUM
Opracowała Barbara Żbikowska¹**Przegląd ważniejszych wydarzeń
(15 sierpnia–15 września 2011)**

16.08. Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Badań (KPB), który został przygotowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W programie tym zostały określone strategiczne dla państwa kierunki długookresowych badań naukowych i prac rozwojowych, zorientowane na współpracę z przemysłem. Strategiczne programy badań naukowych i prac rozwojowych stanowią zgodnie z reformą nauki z 2010 roku podstawy do określenia przez Radę Narodowego Centrum Badań i Rozwoju programów badawczych definiujących cele średniookresowe.

18.08. W siedzibie PGNiG S.A. w Warszawie odbyło się spotkanie delegacji Pakistanu z polskimi geologami, poświęcone perspektywom poszukiwania i eksploatacji niekonwencjonalnych złóż gazu ziemnego. W rozmowach uczestniczyli: Asim Hussain – federalny minister ds. nafty i zasobów naturalnych, Murad Ali – ambasador Pakistanu w Polsce, przedstawiciele Pakistan Petroleum Limited (PPL) oraz Międzynarodowej Grupy Shahzad oraz Oil & Gas Development Company Limited (OGDCL). Stronę polską reprezentowali m.in.: z PGNiG S.A.: Marek Karabuła – wiceprezes, Piotr Gliniak – dyrektor Departamentu Poszukiwań, Andrzej Maksym – dyrektor Biura Poszukiwań Zagranicznych oraz Katarzyna Kasperczyk z Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Sylwia Sikora z Ministerstwa Gospodarki i Marek Graniczny – zastępca dyrektora Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, dyrektor ds. państwowej służby geologicznej.

20.08. Uroczystość wbicia tzw. „złotego gwoździa” (*Golden Spike*), wieńcząca wieloletni proces formalnego definiowania światowego profilu stratotypowego dla granicy triasu i jury przez Międzynarodową Komisję Stratygraficzną (*International Commission on Stratigraphy* – ICS) Międzynarodowej Unii Geologicznej (*International Union of Geological Science* – IUGS), miała miejsce wysoko w Alpach w Zachodniej Austrii w odslonięciu Kuhjoch, usytuowanym w pobliżu miejscowości Hinterriss, około 25 km na północny wschód od Innsbrucku. W spotkaniu uczestniczył austriacki minister nauki prof. Karlheinz Töchterle i przewodniczący ICS prof. Stan Finney. ICS umieściła już ponad 60 „złotych gwoździ” w różnych częściach

świata, oznaczając za pomocą specjalnych tabliczek miejsca uznawane za światowe geostandary dla Geologicznej Skali Czasu.

27.08. W Olsztynie k. Częstochowy odbył się III Jurajski Piknik Geologiczny. Towarzyszył on Jarmarkowi Kolekcjonerów *Pod Zamkiem*. Swoje stoiska wystawiły: Muzeum Geologiczne i Oddział Górnośląski Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego oraz firma *AB Minerals*. Odwiedzający mogli obejrzeć ekspozycję różnorodnych form amonitów, w tym charakterystycznych dla Jury Krakowsko-Częstochowskiej i zapoznać się z makieta ścieżki geoturystycznej *W krainie białych skał* (na stoisku Muzeum Geologicznego PIG-PIB), znaleźć odpowiedź na wiele pytań z dziedziny hydrogeologii (na stoisku Oddziału Górnośląskiego PIG-PIB) oraz obejrzeć wspaniałe okazy mineralogiczne i paleontologiczne (na stoisku Uniwersytetu Śląskiego).

1.09. W Muzeum Ziemi Polskiej Akademii Nauk w Warszawie otwarto nową wystawę okresową zatytułowaną *Fotografia Dzikiej Przyrody 2010*. Wystawa prezentuje najlepsze na świecie fotograficzne obrazy natury. Tworzą ją zwycięskie prace z konkursu fotograficznego *Wildlife Photographer of the Year 2010*, organizowanego przez *BBC Wildlife Magazine* oraz Muzeum Historii Naturalnej w Londynie. Konkurs odbywa się rokrocznie od 1964 roku, a będąca jego efektem wystawa pokazywana na wszystkich kontynentach, w Polsce gości po raz dziewiąty. Znajdują się na niej wizjonerskie i pełne ekspresji fotograficzne interpretacje natury, wykonane między innymi przez polskich fotografów: Tomasza Raczyńskiego i Michała Budzyńskiego. Wystawę można było oglądać do 29 września br. (notatka nt. wystawy znajduje się na str. 656).

2.09. W Tiranie podpisano umowę o współpracy naukowej pomiędzy Państwowym Instytutem Geologicznym – Państwowym Instytutem Badawczym a Albańską Służbą Geologiczną (Shërbimi Gjeologjik Shqiptar, SGS). Podpisy pod umową złożyli dyrektor PIG-PIB prof. Jerzy Nawrocki oraz dyrektor SGS profesor Adil Nezira. Głównymi kierunkami 5-letniej współpracy będą: badania zagrożeń geodynamicznych, zastosowanie metod teledetekcji w geologii, geologia morza i wybrzeży, geoinformacja, hydrogeologia, geologia inżynierska, GIS i kartowanie.

¹Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa; barbara.zbikowska@pgi.gov.pl.

5–8.09. W Zakopanem odbyły się międzynarodowe warsztaty SEDIBUD (*Sediment Budgets in Cold Environments*) – 6th I.A.G./A.I.G. SEDIBUD Workshop pt. *Sedimentary fluxes dynamics in the changing mountain and polar environment – monitoring, record & consequences*.

5–8.09. W Gdańsku odbyła się Międzynarodowa Konferencja *South Baltic Gas Forum 2011*, zorganizowana przez Politechnikę Gdańską, Instytut Maszyn Przepływowych PAN w Gdańsku, Pomorskie Centrum Badań i Technologii Środowiska POMCERT oraz Pomorską Specjalną Strefę Ekonomiczną. Tematyka spotkania dotyczyła bezpieczeństwa energetycznego regionu i kraju oraz promocji innowacyjnych rozwiązań w energetyce, opartej na gazie. W forum udział wzięli m.in. przewodniczący Parlamentu Europejskiego Jerzy Buzek i marszałek Senatu, Bogdan Borusewicz.

5–9.09. W Starej Kiszewie odbyła się XVIII Konferencja *Stratygrafia plejstocenu Polski nt. Rozwój i zanik łądolołu fazy pomorskiej zlodowacenia wisły na Pomorzu Wschodnim (Kociewie)*, zorganizowana przez Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk, Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie, Instytut Geografii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Towarzystwo Przyjaciół Dolnej Wisły oraz Komitet Badań Czwartorzędu.

7–9.09. W Warszawie odbyło się międzynarodowe spotkanie koordynatorów projektu IAEA TC Projekt RER/8/015 *Using nuclear techniques for the characterization and preservation of cultural heritage artefacts in the European Region*, zorganizowane przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Instytut Chemii i Techniki Jądrowej oraz Państwową Agencję Atomistyki.

08.09. W Krynicy podczas Forum Ekonomicznego odbył się panel dyskusyjny pt. *Polski i europejski rynek gazu – wpływ gazu z łupków*, zorganizowany przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA. Podczas panelu prezes Zarządu PGNiG S.A. Michał Szubski przedstawił, w nawiązaniu do uaktualnionej strategii Grupy Kapitałowej PGNiG, działania spółki mające na celu intensyfikację działalności poszukiwawczej, której efektem będzie zwiększenie wydobycia gazu ziemnego ze złóż krajowych, w tym gazu z łupków, oraz budowa segmentu elektroenergetycznego. Przekonywał, że *gaz łupkowy to szansa nie tylko dla PGNiG, ale i dla kraju*. W panelu udział wzięli również: Mikołaj Budzanowski – podsekretarz stanu w Ministerstwie Skarbu Państwa, Janusz Steinhoff – przewodniczący Rady Programowej przy Krajowej Izbie Gospodarczej, Marek Karabuła – wiceprezes Zarządu PGNiG S.A. ds. górnictwa naftowego, Peter Arp – wice-

prezydent Działu Sprzedaży na Europę Środkową i Wschodnią *E.ON Ruhrgas AG*, David Loughman – wiceprezes *Shell* ds. poszukiwań i wydobycia w Norwegii oraz James Walcutt – wiceprezes amerykańskiej firmy *Encana International*.

8.09. W miejscowości Łebień koło Lęborka zapłonęła „świeczka” nad szybem wydobywczym wiercenia, w którym geolodzy z brytyjskiej firmy *3Legs Resources* sfinalizowali prace z tzw. szczelinowaniem. Ogień jest dowodem na obecność gazu łupkowego, jednak jego potencjał nie został jeszcze określony. Trwają prace nad ustaleniem zasobności złoża. Badaniami nad odwiertem w Łebieniu zajmuje się brytyjska firma *Lane Energy*. Nawet jeśli okaże się, że będzie możliwe wydobywanie gazu na skalę przemysłową, nastąpi to nie wcześniej niż za 5 lat. *3Legs Resources* to notowana na londyńskiej giełdzie spółka, która posiada koncesję na poszukiwanie i wydobycie gazu w Łebieniu. Badania geologiczne spółki finansowane są jednak ze środków innej firmy – *Conoco Phillips*, w zamian za prawo do 70% udziałów w koncesjach.

12–16.09.2012. Na obszarze Pomorza Zachodniego (Wzniesienia Szczecińskie, Równina Goleniowska, Pojezierze Drawskie, Równina Białogardzka) odbyły się XV Terenowe Warsztaty Sedymentologiczne pt. *Osady fazy pomorskiej od Ueckermark po Równinę Białogardzką*, zorganizowane przez Zakład Regionalny Geologii Pomorza w Szczecinie Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego oraz Instytut Geologii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu.

13–15.09. W Warszawie odbyła się konferencja *Geoland Forum*, podczas której prezentowane były wyniki prac Projektu Geoland 2, opracowywane w ramach europejskiego programu GMES (Globalny Monitoring Środowiska i Bezpieczeństwa). W finansowanym przez Unię Europejską projekcie, który rozpoczął się w 2008 r., udział bierze 51 partnerów z państw europejskich, w tym Centrum Badań Kosmicznych PAN oraz Instytut Geodezji i Kartografii. W 2014 r. informacje dotyczące monitoringu mają być udostępnione za darmo poprzez dedykowane geoportale na bieżąco aktualizowane. Głównymi użytkownikami usług przygotowywanych w ramach GMES są instytucje publiczne odpowiedzialne za środowisko i bezpieczeństwo. Z większości informacji i danych z serwisu będą mogli jednak korzystać bezpłatnie wszyscy zainteresowani. Szczegóły na temat projektu Geoland znajdują się na stronie internetowej: <http://www.gmes-geoland.info>.

14–16.09. W Poznaniu-Zerkowie odbyło się XV Sympozjum z cyklu Współczesne Problemy Hydrogeologii, zorganizowane przez Instytut Geologii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy.